

PATVIRTINTA
Telšių rajono savivaldybės Tryškių
kultūros centro
direktorius
2018 m. spalio 1 d.
įsakymu Nr. ĮV-4

TELŠIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS TRYŠKIŲ KULTŪROS CENTRO IŠLAIDŲ EKONOMINĖS KLASIFIKACIJOS IR SĄNAUDŲ NAUDOJIMO TVARKA

2. IŠLAIDOS

2.1. Darbo užmokestis ir socialinis draudimas

2.1.1. Darbo užmokestis.

Darbo užmokestį sudaro visas darbo užmokestis, išmokamas institucijos darbuotojams, išskyrus darbdavio mokamas socialinio draudimo įmokas (2.1.2). Darbo užmokesčio išlaidas sudaro užmokestis pinigais ir (arba) natūra. Socialinio draudimo įmokos, išskaitomos iš darbo užmokesčio, taip pat įtraukiamos į šią kategoriją.

Į **darbo užmokesčio pinigais straipsnį (2.1.1.1.1)** įtraukiamos visos subjekto išlaidos, susijusios su jo darbo santykiais, t. y. atlyginimai, priedai, premijos ir kitos išmokos, kurios priskiriamos prie darbo užmokesčio sąnaudų vadovaujantis Lietuvos Respublikos finansų ministro 2008 m. gruodžio 9 d. įsakymu Nr. 1K-432 „Dėl viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės 24-ojo standarto patvirtinimo“. Prie darbo užmokesčio pinigais priskiriamos ir socialinio draudimo įmokos, išskaitomos iš darbo užmokesčio, ir gyventojų pajamų mokesčio dalis, išskaitoma iš darbo užmokesčio, ir kiti išskaitymai, išskyrus įmokas, nurodytas darbdavių socialinės paramos straipsnyje (2.7.3).

Darbo užmokestis pinigais apima: pagrindinį darbo užmokestį, papildomą užmokestį už viršvalandžius, naktinį darbą ir darbą savaitgaliais, priedus ir premijas, metinį papildomą atlyginimą, išmokamus atostoginius, kompensacijas už nepanaudotas atostogas, išeitines išmokas. Darbo užmokesčio str. priskiriamos darbo užmokesčio sąnaudos (8701101 sąskaita)

Autorinių sutarčių išlaidas pripažinti pagal pobūdį: jei sutarčių išlaidos registruojamos kitų paslaugų sąnaudose (8712xxx sąskaita), tai kasinės išlaidos registruojamos 2.2.1.1.30 str. „Kitų prekių ir paslaugų įsigijimo išlaidos“.

Pajamos natūra (2.1.1.1.2) – neatlygintinai, mainais arba lengvatine kaina (dirbančiajam dėl tam tikrų interesų arba sandorių įtakos nustatyta mažesne negu tikroji rinkos kaina) gautas nuosavybėn arba naudoti (neįgyjant nuosavybės teisės) turtas arba gautos paslaugos, taip pat kita gauta nauda (jei naudos davėjas turėjo tikslą naudą duoti tam tikram asmeniui), kai gauto turto, paslaugų arba kitos naudos ekvivalentas pinigine išraiška pagal Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymo nuostatas būtų priskiriamas pajamoms.

Prie darbo užmokesčio nepriskiriama būtinos darbdavių išlaidos, susijusios su gamybos procesu, pvz., išmokos arba kompensacijos, kuriomis atlyginamos darbuotojų kelionių, perkėlimo į kitą darbo vietą, persikraustymo ir pramogų išlaidos, kurias jie patiria vykdydami savo pareigas; darbo vietos įrengimo, dėl darbo pobūdžio būtino sveikatos tikrinimo ir darbo drabužių, dėvimų darbe, įsigijimo išlaidos; apgyvendinimo darbo vietoje paslaugos, kuriomis negali naudotis darbuotojų namų ūkių nariai (statybininkų vagonėliai, bendrabučiai ir pan.); specialaus maisto arba gėrimų, kurių reikia dėl ypatingų darbo sąlygų, įsigijimo išlaidos; darbuotojams mokamos išmokos už įrankių, įrangos arba specialių drabužių, kurių reikia darbui, pirkimą. Šios išlaidos priskiriamos prekių ir paslaugų naudojimo išlaidų grupei.

2.1.2. Socialinio draudimo įmokos – iš subjekto lėšų draudėjų (darbdavių) mokamos įstatymų nustatyto dydžio įmokos nuo darbuotojams apskaičiuoto darbo užmokesčio, išskyrus tas įmokas, kurios išskaičiuojamos iš darbo užmokesčio (2.1.1.1.1).

Socialinio draudimo įmokų (2.1.2.1.1.1) straipsnį sudaro visos įmokos už apdrauotuosius asmenis Valstybinio socialinio draudimo fondui, Soc. draudimo įmokų str. priskiriamos sąnaudos (8702001 sąskaita). Privalomojo sveikatos draudimo fondui, Garantiniam fondui, Ilgalaikio darbo išmokų fondui, draudimo įmonėms, pensijų fondams arba kitoms institucijoms, atsakingoms už socialinio draudimo sistemos administravimą ir valdymą.

2.2. Prekių ir paslaugų naudojimas.

Šią kategoriją sudaro prekių ir paslaugų išlaidos, kurios grupuojamos (rodomos) pagal jų pobūdį. Prie šio straipsnio nepriskiriamos prekės, įsigytos kaip ilgalaikis turtas (3.1.1), prekės ir paslaugos, panaudotos materialiajam ir nematerialiajam turtui sukurti (3.1.1; 3.1.2), atsargų kūrimo ir įsigijimo išlaidos (3.1.3).

Prekių ir paslaugų naudojimo išlaidas, kurias institucija patiria vykdydama savo veiklą, sudaro šie išlaidų straipsniai:

2.2.1.1.1.01. Mitybos išlaidos. Maisto produktų ir maitinimo paslaugų įsigijimo išlaidos, išskyrus tas, kurios skirtos reprezentacijai. Mitybos išlaidos priskiriamos kitų paslaugų sąnaudoms (8712001 sąskaita).

Nemokamo maitinimo išlaidos priskiriamos socialinei paramai natūra (2.7.2.1.1.2).

2.2.1.1.1.02. Medikamentų ir medicininių paslaugų įsigijimo išlaidos. Išlaidos medikamentams, medicininėms prekėms ir medicininėms paslaugoms įsigyti (įskaitant darbuotojų sveikatos tikrinimą).

Medicininės prekės- instrumentas, aparatas, įtaisas, programinė įranga, medžiaga ar kitas reikmuo, kuris naudojamas atskirai ar vienas su kitu, įskaitant programinę įrangą, jos gamintojo specialiai numatyta naudoti diagnostikos ir gydymo tikslais ir reikalingą tinkamai jam naudoti, ir kuri medicinos priemonės gamintojas numatė naudoti žmogaus ligai diagnozuoti, jos plitimui sustabdyti, eigai stebėti, ligai gydyti ar palengvinti ir kt. Vaistas- vaistinis preparatas, reikalingas ligoms gydyti, profilaktikai ir kt. reikmėms. Šio straipsnio paslaugų sąnaudos priskiriamos kitų paslaugų sąnaudoms 8712001 sąskaita, o atsargų sąnaudos- sunaudotų atsargų savikainai 8710001 sąskaita.

2.2.1.1.1.05. Ryšių paslaugų įsigijimo išlaidos. Ryšio priemonių paslaugų (internetu, telefonu, fakso ir kitų ryšio priemonių), pašto siuntimo, pašto ženklai, ryšio linijos įrengimo ir kitos su ryšių paslaugomis susijusios išlaidos.

Šiam straipsniui priskiriamos visos išlaidos, kurios finansinėje apskaitoje registruojamos ryšių paslaugų sąnaudose (8704004 sąskaita).

2.2.1.1.1.06. Transporto išlaikymo ir transporto paslaugų įsigijimo išlaidos. Nuosavybės, patikėjimo teise valdomų, naudojamų pagal nuomos arba panaudos sutartis automobilių ir kitų transporto priemonių degalų, nuomos, eksploatacijos, remonto, transporto draudimo, parkavimo, apsaugos sistemos (signalizacijos) įrengimo ir kitos panašios išlaidos (tech. apžiūra, dažai, langų skystis, aušinimo skystis ir kt.). Taip pat priskiriamos kompensacijos darbuotojams, naudojantiems netarybinius automobilius tarnybos reikmėms, trečiųjų šalių suteiktų transporto paslaugų išlaidos (įskaitant taksi paslaugas), išskyrus atvejus, kai komandiruotės metu transporto paslaugos perkamos iš trečiųjų šalių arba mokama kompensacija degalų įsigijimo ir automobilio nusidėvėjimo išlaidoms padengti (2.2.1.1.1.11), ir atvejus, kai perkamos transporto paslaugos užsienio valstybių asmenims, delegacijoms, svečiams ir juos lydintiems asmenims vežti (2.2.1.1.1.22). Šiame straipsnyje registruojamos visos išlaidos, kurias finansinėje apskaitoje registruojame į transporto sąnaudas (8706001 sąskaita)

2.2.1.1.1.07. Aprangos ir patalynės įsigijimo išlaidos. Specialių drabužių, uniformų ir kitos aprangos bei avalynės įsigijimo, skalbimo ir tvarkymo išlaidos, neįskaitant tų išlaidų, kurios priskiriamos pajamoms natūra, taip pat patalynės įsigijimo ir tvarkymo išlaidos. Šiam straipsniui nepriskiriamos išlaidos, susijusios su įstaigos atributika, naudojant įstaigos reprezentacijai. Paslaugų išlaidoms pripažįstamos kitų paslaugų sąnaudos (8712001 sąskaita), o atsargų- (8710001 sąskaita).

2.2.1.1.1.11. Komandiruočių išlaidos. Institucijos darbuotojų komandiruočių šalies viduje ir užsienyje ir su jomis susijusios apgyvendinimo, maitinimo, dienpinigių sąnaudos, įskaitant transporto paslaugų pirkimo iš trečiųjų šalių išlaidas Taip pat šiam straipsniui priskiriamos komandiruotės metu

patirtos šios išlaidos: tarnybinio transporto degalų, kai naudojant netarnybinį transportą mokama kompensacija degalams įsigyti ir automobilio nusidėvėjimo išlaidoms padengti, ryšio paslaugų išlaidos, taip pat ir kitos su komandiruote susijusios patirtos išlaidos, kurių apmokėjimas nustatytas Tarnybinių komandiruočių išlaidų apmokėjimo biudžetinėse įstaigose taisyklėse. Jei komandiruotė susijusi su kvalifikacijos kėlimu, visos su komandiruote susijusios išlaidos, išskyrus mokestį už kvalifikacijos kėlimą (2.2.1.1.1.16), priskiriamos prie šio straipsnio. Šiam straipsniui nepriskiriamas komandiruotės metu mokamas darbo užmokestis ir socialinio draudimo įmokos. Visos išlaidos pripažįstamos komandiruočių sąnaudomis (87050011 sąskaita).

2.2.1.1.1.12. Gyvenamųjų vietovių viešojo ūkio išlaidos. Lėšos, skiriamos gyvenamųjų vietovių tvarkymo, gatvių ir jų apšvietimo, parkų, žaliųjų plotų ir želdinių priežiūrai (išskyrus išlaidas parkų ir skverų želdiniams, kurios pagal 16-ąją viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standarto „Biologinis turtas ir mineraliniai ištekliai“, patvirtinto Lietuvos Respublikos finansų ministro 2008 m. liepos 10 d. įsakymu Nr. 1K-233 „Dėl viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės 16-ojo standarto patvirtinimo“, nuostatas pripažįstamos biologiniu turtu (3.1.5.1.1.3)), vandens telkinių ir paplūdimių valymo, pakrančių tvirtinimo ir kitiems priežiūros darbams atlikti. Taip pat priskiriamos lėšos prekėms (žoliapjovėms, krūmapjovėms), kurios reikalingos minėtiems darbams atlikti (išskyrus tas prekes, kurios priskiriamos ilgalaikiam materialiajam turtui), ir kitos gyvenamųjų vietovių viešojo ūkio einamosios išlaidos. Sąnaudos turtui įsigyti priskiriamos sunaudotų atsargų savikainai (8710001 sąskaita).

2.2.1.1.1.14. Materialiojo ir nematerialiojo turto nuomos išlaidos. Šiam straipsniui priskiriamos turto (pramonės, prekybos įrangos, medicininės įrangos, žemės ūkio technikos, įrenginių, statybinės technikos, nekilnojamojo turto ir kito) nuomos išlaidos, kai perduodant turtą nuomininkui neperduodama didžioji dalis rizikos ir naudos, susijusios su turto valdymu ir naudojimu. Taip pat priskiriamas institucijų ir įstaigų, sudariusių administracinės paskirties valstybės nekilnojamojo turto valdymo ir priežiūros paslaugų sutartis su centralizuotai valdomo valstybės turto valdytoju, mokamas atlygis centralizuotai valdomo valstybės turto valdytojui už administracinės paskirties valstybės nekilnojamojo turto valdymo ir priežiūros paslaugas, apimantis ir nuo jo apskaičiuotą pridėtinės vertės mokestį, ir turto nusidėvėjimo sąnaudas. Šiam straipsniui nepriskiriamos ilgalaikio turto finansinės nuomos (lizingo) išlaidos (3.1.4), transporto priemonių nuomos išlaidos, kurios yra priskiriamos transporto išlaikymo ir transporto paslaugų įsigijimo išlaidoms (2.2.1.1.1.06), informacinių technologijų prekių ir paslaugų įsigijimo išlaidos (2.2.1.1.1.21). Turto nuomos sąnaudos apskaitomos (8711001 sąskaita).

2.2.1.1.1.15. Materialiojo turto paprastojo remonto išlaidos. Materialiojo turto ir ūkinio inventoriaus remonto darbų (dažai, teptukai, voleliai ir pan.) ir techninės priežiūros išlaidos (liftų, šildymo sistemų ir kt.). Taip pat priskiriamos priežiūros ir paprastojo remonto darbų, kurie atliekami siekiant naudoti materialųjį turtą jo numatyto tarnavimo laikotarpiu ir kurie nekeičia turto vertės ir jo funkcinių galimybių (neatliekami esminio turto gerinimo darbai), bet palaiko jo gerą arba atkuria ankstesnę būklę, išlaidos. Šiam išlaidų straipsniui nepriskiriamos išlaidos transporto priemonių remonto darbams, kurios rodomos straipsnyje 2.2.1.1.1.06. „Transporto išlaikymo ir transporto paslaugų įsigijimo išlaidos“, taip pat nepriskiriamos išlaidos kompiuterinės technikos remonto darbams, kurios rodomos straipsnyje 2.2.1.1.1.21. „Informacinių technologijų prekių ir paslaugų įsigijimo išlaidos“. Šiame straipsnyje sąnaudos pripažįstamos turto einamojo remonto sąskaitoje 8708001.

2.2.1.1.1.16. Kvalifikacijos kėlimo išlaidos. Kvalifikacijos kėlimo išlaidos apima darbuotojų profesinės kvalifikacijos, įgūdžių, žinių tobulinimo išlaidas. Prie šių išlaidų taip pat priskiriamos išlaidos darbuotojų stažuotėms organizuoti, seminarams, konferencijoms, kursams, pratyboms, paskaitoms rengti ir pan. Lektorių paslauga pagal individualios veiklos vykdymo pažymas ir autorines sutartis įstaigos darbuotojų tobulinimui, tada šios išlaidos priskiriamos šiam ekonominės klasifikacijos straipsniui. Kvalifikacijos kėlimo sąnaudos apskaitomos 8707001 sąskaitoje- kvalifikacijos kėlimo sąnaudos.

2.2.1.1.1.17. Ekspertų ir konsultantų paslaugų įsigijimo išlaidos. Taip pat priskiriamos išlaidos už turto vertinimo paslaugas, teisinės, konsultacinės ir draudimo tarpininkavimo paslaugas, audito įmonių atliekamus auditus, mokslinius tyrimus, ir pan. Išlaidų sąnaudos apskaitomos kitų paslaugų sąnaudos (8712001 sąskaita).

2.2.1.1.1.20. Komunalinių paslaugų įsigijimo išlaidos. Šildymo išlaidos, įskaitant šildymui skirto skystojo ir kietojo kuro įsigijimo (atvežimo, paruošimo) išlaidos; elektros energijos, skirtos apšvietimui, šildymui ir kitoms reikmėms, išlaidos, vandentiekio ir kanalizacijos paslaugų apmokėjimo, šiukšlių išvežimo išlaidos. Šiame straipsnyje registruojamos išlaidos, kurios pripažįstamos komunalinių paslaugų sąnaudoms pagal atskiras paslaugų rūšis (8704xxx sąskaita).

2.2.1.1.1.21. Informacinių technologijų prekių ir paslaugų įsigijimo išlaidos. Informacinių technologijų prekių įsigijimo išlaidos apima kompiuterinės technikos ir kompiuterinės technikos dalių įsigijimo išlaidas.

Informacinių technologijų paslaugų įsigijimo išlaidos apima:

taikomosios programinės įrangos priežiūros ir modifikavimo paslaugų išlaidas,

sisteminės programinės įrangos administravimo paslaugų išlaidas,

informacinių ir ryšių technologijų infrastruktūros priežiūros, remonto ir administravimo paslaugų išlaidas,

programinės įrangos licencijų nuomos (licencijų termino pratęsimo) išlaidas, išskyrus atvejus, kai pagal Lietuvos Respublikos finansų ministro 2008 m. liepos 16 d. įsakymo Nr. 1K-238 „Dėl viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės 13-ojo standarto patvirtinimo“ nuostatas tokia nuoma būtų laikoma licencijų įsigijimu,

programinės įrangos licencijų priežiūros ir palaikymo paslaugų ir kitų panašių paslaugų išlaidas.

Taikomosios programinės įrangos priežiūros ir modifikavimo paslaugos suprantamos kaip valstybės informacinių sistemų, valstybės registrų (kadastrų) ir kitų naudojamų informacinių sistemų taikomosios programinės įrangos priežiūros ir modifikavimo paslaugos. Į šio straipsnio išlaidas yra įtraukiamos kopijavimo aparato, spausdintuvo, skaitytuvo, daugiafunkcinių aparatų (atliekančių kopijavimo, fakso, spausdintuvo ir skanavimo funkcijas) priežiūros, remonto ir jų įsigijimo išlaidas, taip pat eksploatacinės medžiagos (dažai, toneriai, profilaktika, remontas). Taip pat šiame straipsnyje apskaitomas elektroninis dienynas, elektroninė prenumerata, svetainės aptarnavimas ir kt.

Sisteminė programinė įranga – operacinės sistemos, duomenų bazių valdymo sistemos, programavimo sistemos, aptarnaujančios sistemos bei kontrolės ir diagnostikos sistemos.

Informacinių ir ryšių technologijų infrastruktūros priežiūra ir administravimas suprantama kaip tarnybinių stočių (fizinių ir virtualių), elektroninių ryšių tinklų (fizinių ir loginių), ugniasienių, minėtos įrangos valdymui atlikti skirtos programinės įrangos, tokios kaip operacinės sistemos, priežiūros ir administravimo veikla.

Taikomosios ir sisteminės programinės įrangos priežiūros ir modifikavimo paslaugų, kai didinama nematerialiojo turto vertė, išlaidos priskiriamos nematerialiojo turto straipsniui 3.1.2.1.1.2. „Kompiuterinė programinė įranga, kompiuterinės programinės įrangos licencijos“.

Sąnaudos už paslaugas apskaitomos kitų paslaugų sąnaudose (8712001 sąskaita), o atsargos-sunaudotų atsargų savikaina (8710001 sąskaita).

2.2.1.1.1.22. Reprezentacinės išlaidos. Prekių ir paslaugų įsigijimo išlaidos, skiriamos reprezentacijai vadovaujantis Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšų naudojimo reprezentacinėms išlaidoms taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. birželio 17 d. nutarimu Nr. 919, ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1998 m. rugpjūčio 3 d. nutarimu Nr. 990 „Dėl reprezentavimo fondų“. Sąnaudas apskaityti sunaudotų atsargų savikainos (8710001 sąskaita), o išlaidos- (8712001 sąskaitoje).

2.2.1.1.1.23. Ūkinio inventoriaus įsigijimo išlaidos. Šiam straipsniui priskiriamos kanceliarinių prekių (pagal tarnavimo laiką ir vertę, apskaitomas kaip inventorių), spaudinių (vadovėliai ir knygos), smulkių įrankių, žoliapjovės, ūkinių medžiagų, baldų, indai, telefonai, ugdymo priemonės (žaislai, sporto priemonės ir kitos ūkinio inventoriaus išlaidos). Ūkinis inventorių (202xxxx sąskaita)- trumpalaikis materialus turtas, kuris yra naudojamas daugiau nei vieną kartą ir kurio savikaina mažesnė už Vyriausybės nustatytą ilgalaikio materialiojo turto vertę. Vadovėliai ir bibliotekų fondai, nurašant apskaitomi nurašytų sumų sąnaudose (8709002 sąskaita), o ūkinis inventorių- sunaudotų atsargų savikainoje (8710001 sąskaitoje).

2.2.1.1.1.30. Kitų prekių ir paslaugų įsigijimo išlaidos. Šis straipsnis apima visas kitas, nepaminėtas 2.2.1.1.1.01–2.2.1.1.1.23 straipsniuose, prekių ir paslaugų naudojimo išlaidas. Šiam straipsniui priskiriami mokesčiai bankams, išlaidos už registro paslaugas, kanceliarinės prekės, popierius,

higieniniai laboratoriniai tyrimai, seminarų metu kavos pertraukos rengimo išlaidos (tiek rengiamos pačių, tiek perkamos iš tiekėjo), spaudos prenumerata, kopijavimo paslaugos, automobilių registravimo ir išregistravimo paslaugos, turto ir darbuotojų draudimas ir kitas paslaugas, komisiniai mokesčiai, kasmetiniai (periodiniai) narystės mokesčiai (mokami siekiant gauti tam tikras paslaugas) tarptautinėms ir kitoms organizacijoms.

Prenumerata, turto ir darbuotojų draudimas, banko paslaugos, laboratoriniai tyrimai ir kt. panašios išlaidos, priskiriami kitoms pagrindinės veiklos sąnaudoms (8713202 sąskaita). Kitos paslaugos apskaitomos (8712001 sąskaitoje, o atsargos (201xxxx sąskaita)- apskaityti sunaudotų atsargų (8710001 sąskaitoje).

2.5. Dotacijos – pervedamos lėšos tarp skirtingų valdžios sektoriaus subjektų arba tarp valstybės ir tarptautinės organizacijos. Dotacijos skirstomos į mokamas užsienio valstybėms (2.5.1), tarptautinėms organizacijoms (2.5.2), kitiems valdžios sektoriaus subjektams (2.5.3).

Kiekviena dotacijų grupė skirstoma į dotacijas einamiesiems tikslams ir į dotacijas turtui įsigyti.

2.5.1. Dotacijas užsienio valstybėms (2.5.1.1.1.1 – einamiesiems tikslams, 2.5.1.1.1.2 – turtui įsigyti) sudaro pervedimai pinigais arba pagalba prekėmis, paslaugomis ar turtu konkreitiems užsienio valstybių projektams arba programoms, bendrai biudžeto pagalbai, nuostoliams atlyginti ar tam tikrai išlaidų rūšiai padengti.

2.5.2. Dotacijas tarptautinėms organizacijoms (2.5.2.1.1.1 – einamiesiems tikslams, 2.5.2.1.1.2 – turtui įsigyti) sudaro lėšos, pervedamos tarptautinėms organizacijoms pinigais arba pagalba prekėmis, paslaugomis ar turtu, įskaitant pašalpas pabėgėliams, maisto, kelių tiesimo išlaidas.

Taip pat šiame straipsnyje rodomi negražintini įnašai tarptautinėms organizacijoms. Šiam straipsniui nepriskiriami mokėjimai tarptautinėms organizacijoms, kai įsigyjamos tos organizacijos akcijos arba kitas finansinis turtas, kurie, pasibaigus narystės terminui, turi būti gražinami, jie turi būti rodomi užsienio finansinio turto įsigijimo išlaidų straipsnyje „Akcijos (įsigytos iš nerezidentų)“ (3.2.2.5.1.1).

2.5.3. Dotacijas kitiems valdžios sektoriaus subjektams (2.5.3.1 – dotacijas kitiems valdžios sektoriaus subjektams einamiesiems tikslams, 2.5.3.2 – dotacijas kitiems valdžios sektoriaus subjektams turtui įsigyti) sudaro pervedamos lėšos pinigais arba pagalba prekėmis, paslaugomis ar turtu teikiant bendrą paramą kitiems valdžios sektoriaus subjektams arba savivaldybėms finansuojant valstybės perduotas ir savivaldybių savarankiškas funkcijas, kurias administruoja lėšas gaunanti savivaldybė. Į šią grupę taip pat įtraukiamos valstybės institucijų ir įstaigų ir tos pačios valstybės socialinio draudimo ir kitų fondų pervedamos lėšos (įskaitant valstybės biudžeto asignavimus, pervedamus į Rezervinį (stabilizavimo) fondą).

2.7. Socialinės išmokos (pašalpos)

2.7.1. Socialinio draudimo išmokos (pašalpos) – išmokos, kurios pervedamos per socialinio draudimo sistemą: apdraustiesiems mokamos pensijos, ligos, motinystės ir motinystės (tėvystės) pašalpos bei Lietuvos Respublikos nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo, Lietuvos Respublikos nedarbo socialinio draudimo įstatymuose numatytos draudimo išmokos.

Socialinio draudimo išmokas (pašalpas) natūra sudaro išlaidos mediciniam arba odontologiniam gydymui, chirurginėms operacijoms, farmacijos produktams, slaugai namuose ir panašios prekės bei paslaugos. Taip pat į šią grupę įtrauktos ir kompensacijos namų ūkiams už patvirtintas išlaidas specialioms prekėms ir paslaugoms, pvz., vaistams, mediciniam arba odontologiniam gydymui, ligoninių sąskaitoms apmokėti.

2.7.2. Socialinė parama (socialinės paramos pašalpos) ir rentos – pervedamos lėšos namų ūkių poreikiams patenkinti ne per socialinio draudimo sistemą. Socialinės paramos pašalpos gali būti išmokėtos tada, kai socialinio draudimo sistema neturi galimybių išspręsti ypatingų atvejų, atitinkami namų ūkiai nedalyvauja esamoje socialinio draudimo sistemoje arba socialinio draudimo pašalpos pasirodo netinkamos konkreitiems poreikiams patenkinti. Šiam straipsniui priskiriama:

išmokos mokinio reikmėms,

socialinio draudimo įmokos, pervedamos į pensijų fondus, ir draudimo valstybės lėšomis socialinio draudimo pensijai ir nedarbingumui gauti įmokos,

valstybės biudžeto įmokos į Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžetą už valstybės lėšomis draudžiamus asmenis, socialinio draudimo pensijos kompensavimo iš valstybės biudžeto lėšos ir kitos teisės aktuose nustatytos kompensacijos,

rentos (Prezidentui, signatarams, sportininkams ir kt.),

valstybinės pensijos ir kitos pensijos, mokamos ne per socialinio draudimo sistemą.

socialinei paramai (socialinės paramos pašalpos) natūra priskiriamos išlaidos:

nemokamo maitinimo,

nemokamo vežimo,

kompensacijų už šildymą ir pan.

Sąnaudos apskaitomos kitų socialinių išmokų (8251001 sąskaita)

2.7.3. Darbdavių socialinė parama – išmokos, kurios pervedamos ne per socialinio draudimo sistemą, t. y. valstybės institucijų ir įstaigų mokama socialinė parama pinigais arba teikiama natūra savo darbuotojams (arba darbuotojų, gaunančių pašalpas, paveldėtojams ir išlaikytiniams). Gali būti teikiamos tokios paramos rūšys:

nenutrūkstamas darbo užmokesčio mokėjimas ligos atveju (už pirmas dvi ligos dienas);

išmokos įvykus nelaimingam atsitikimui;

išmokos namų ūkiams, išmokos studijoms ir kt. išmokos;

su darbu užsienyje susijusių išlaidų kompensacijos;

parama esant sunkiai materialinei būklei, mirties ir kitais atvejais;

bendros medicininės išlaidos, nesusijusios su darbuotojų darbu;

išlaidos už buvimą sanatorijose ir pensionuose;

žalos dėl profesinės ligos atlyginimo lėšos.

Sąnaudas už ligos dienas pripažinti ligos pašalpų sąnaudoms (8701201 sąskaita), o sąnaudos už materialines pašalpas ir mirties pašalpas į pagrindinės veiklos kitas sąnaudas (8713202 sąskaita).

2.8. Kitos išlaidos – kitos išlaidos gali būti teikiamos valdžios ir ne valdžios sektoriams.

Šiame straipsnyje rodomos išlaidos, kurios nepriskirtos anksčiau išvardytoms išlaidų grupėms.

Kitos išlaidos klasifikuojamos į kitas išlaidas einamiesiems tikslams (2.8.1.1.1.2) ir kitas išlaidas turtui įsigyti (pervedamas lėšas) (2.8.1.2).

Kitoms išlaidoms einamiesiems tikslams (2.8.1.1) gali būti priskiriamos:

- stipendijos (2.8.1.1.1.1);

- išlaidos dėl neigiamos valiutos kurso įtakos (priskiriamos visos išlaidos dėl valiutos pokyčio) (2.8.1.1.1.3).

Kitoms išlaidoms kitiems einamiesiems tikslams (2.8.1.1.1.2) priskiriama:

išmokos ne pelno institucijoms, aptarnaujančioms namų ūkius, savanoriškos aukos ir kitos reguliariai arba periodiškai mokamos išmokos. Tokias lėšas turėtų sudaryti ne pelno institucijų, aptarnaujančių namų ūkius, gamybos išlaidos arba lėšos, iš kurių einamieji pervedimai būtų atliekami rezidentų arba nerezidentų šeimoms socialinės paramos pašalpos forma. Ši kategorija taip pat apima pervedimus natūra – maistą, drabužius, užklotus ir vaistus labdaros organizacijoms, kurios išskirsto šią paramą namų ūkiams;

kitos išlaidos klasifikuojamos į kitas išlaidas einamiesiems tikslams (gamybos kaštai, brandos egzaminai, gautiems iš NMA, VMI pervedamos tikslinės lėšos (higienos pasai ir kt.), teismų paskirtos baudos ir delspinigiai, iš ministerijų gaunamas tikslinis finansavimas ir kt.

tikslinės paskirties negražintinos lėšos, skirtos konkrečiai veiklai ar funkcijoms vykdyti ir pervedamos įmonėms ir ne pelno institucijoms siekiant visiškai ar iš dalies padengti jų veiklos einamąsias išlaidas;

kompensacijos už nuostolius arba sužalojimus. Taip pat kompensacijos už valstybės išperkamą nekilnojamąjį turtą. Šios kompensacijos gali būti privalomos, paskirtos teismų arba savanoriškos;

baudos ir delspinigiai. Šiam straipsniui nepriskiriamos mokesčių administratoriaus skiriamos baudos ir delspinigiai už tyčinį vengimą arba vėlavimą mokėti mokesčius, jeigu jų negalima atskirti nuo mokesčių;

apdovanojimai ir premijos (sportininkams, kultūros ir meno atstovams, t. t.);

nelegaliai atvykusių žmonių išsiuntimo iš šalies išlaidos.

Į kitas išlaidas einamiesiems tikslams neįtraukiamas projektų, finansuojamų iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų ir bendrojo finansavimo programų, išlaidų pridėtinės vertės mokestis, kuris turi būti nurodomas tuose išlaidų straipsniuose, iš kurių numatoma atsiskaityti už įsigytas prekes, turta, suteiktas paslaugas ar atliktus darbus.

Į kitų išlaidų turtui įsigyti (pervedamų lėšų) (2.8.1.2) straipsnį įtraukiama:

išlaidos atidėjiniams pagal standartines garantijas (garantijos studentų paskoloms, Žemės ūkio paskolų garantijų fondo teikiamos garantijos);

priimta skola abipusiu susitarimu; mokamos garantijos, kai įmonė, gavusi paskolą su valstybės ar savivaldybės garantija, negali laiku sumokėti kreditoriui;

Sąnaudas pripažinti:

Gamybos kaštai- kitos paslaugų sąnaudos (8712001 sąskaita);

Brandos egzaminai- darbo užmokestis (8701101 sąskaita, Sodra (8702001 sąskaita);

VMI pervedamos lėšos (higienos pasai ir kt.) pagrindinės veiklos kitos sąnaudos (8713202 sąskaita);

Kitiems tikslams gautas finansavimas, sąnaudas pripažinti pagal jų pobūdį ir paskirtį.

2.9. Pervedamos Europos Sąjungos, kitos tarptautinės finansinės paramos ir bendrojo finansavimo lėšos. Šią kategoriją sudaro subsidijos iš Europos Sąjungos ir kitos tarptautinės finansinės paramos lėšų (ne valdžios sektoriui) (2.9.1) ir pervedamos Europos Sąjungos, kitos tarptautinės finansinės paramos ir bendrojo finansavimo lėšos (2.9.2).

Subsidijos iš Europos Sąjungos ir kitos tarptautinės finansinės paramos lėšų (ne valdžios sektoriui) (2.9.1) naudojamos tiesioginėms išmokoms, pvz., tiesioginėms išmokoms iš Lietuvos kaimo plėtros programos priemonių žemės ūkio veiklos subjektams.

Pervedamas Europos Sąjungos, kitos tarptautinės finansinės paramos ir bendrojo finansavimo (nacionalinių) lėšas (2.9.2) naudoja Europos Sąjungos, kitos tarptautinės finansinės paramos ir bendrojo finansavimo lėšų asignavimų valdytojai, kurie pveda Europos Sąjungos, kitos tarptautinės finansinės paramos ir bendrojo finansavimo lėšas projektams įgyvendinti. Prie šių išlaidų priskiriamos:

Išlaidos einamiesiems tikslams (2.9.2.1), t. y. einamiesiems tikslams savivaldybėms (2.9.2.1.1.1), einamiesiems tikslams **kitiems valdžios sektoriaus subjektams (2.9.2.1.1.2)**. Finansavimas Europos ir tarptautiniams projektams vykdyti, lėšos naudojamos darbo užmokesčiui ir sodros įmokoms, bei kitoms pagal tikslinę paskirtį lėšoms.

Sąnaudas priskirti pagal lėšų pobūdį ir paskirtį.

Išlaidos turtui įsigyti (2.9.2.2), t. y. investicijų, skirtų savivaldybėms turtui įsigyti (2.9.2.2.1.1), investicijų kitiems valdžios sektoriaus subjektams turtui įsigyti (2.9.2.2.1.2).

MATERIALIOJO IR NEMATERIALIOJO TURTO ĮSIGIJIMO IŠLAIDOS

3.1. Materialiojo ir nematerialiojo turto įsigijimo išlaidos

Prie ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto įsigijimo išlaidų priskiriami mokėjimai už tokį turta ir atliktų šio turto esminio pagerinimo darbų išlaidos, išskyrus kultūros vertybių tvarkomųjų statybos ir tvarkomųjų paveldosaugos darbų išlaidas, kurios priskiriamos prie 2.2.1.1.1.15 straipsnio „Materialiojo turto paprastojo remonto išlaidos“.

Esminio pagerinimo darbai – darbai, kuriais padidinama turimo ilgalaikio turto funkcijų apimtis arba reikšmingai pailginamas nustatytas jo naudingo tarnavimo laikas ir (arba) pagerinamos naudingosios savybės.

3.1.1. Ilgalaikio materialiojo turto kūrimo ir įsigijimo išlaidos. Ilgalaikis materialusis turtas – materialusis turtas, atitinkantis visus šiuos kriterijus: skirtas tam tikroms savarankiškomis funkcijoms atlikti, t. y. prekėms gaminti, paslaugoms teikti, nuomoti ar administraciniams tikslams; numatomas naudoti ilgiau nei vienus metus daugiau negu vieną veiklos ciklą; jo įsigijimo ar pasigaminimo savikaina yra ne mažesnė už Vyriausybės nustatytą minimalią viešojo sektoriaus subjekto ilgalaikio materialiojo turto vertę (įsigijimo ar pasigaminimo savikainą). Paskutinis kriterijus netaikomas nekilnojamajam turtui, kilnojamosioms kultūros vertybėms, kitoms vertybėms, transporto priemonėms ir šaunamiesiems ginklams, išskyrus vienkartinio naudojimo.

Nebaigta statyba. Projektavimo, statybos, konservavimo, montavimo ir kitos panašios išlaidos, padarytos, iki ilgalaikio materialiojo turto vienetas bus paruoštas naudoti, kaip yra numatęs subjektas.

Žemės įsigijimo išlaidos (3.1.1.1.1) – žemės įsigijimo išlaidoms nepriskiriami pastatų ir kitų statinių, pastatytų ant šios žemės arba nutiestų per tą žemę, kaip administraciniai pastatai, keliai ir tuneliai; sodai; žemės gelmių išteklių; neįdirbti ar nekultivuoti biologiniai išteklių; vandens išteklių, kiti mineraliniai išteklių žemės gilumoje.

Didesnio žemės pagerinimo, kai tai negali būti fiziškai atskirta nuo žemės, vertė įskaitoma į žemės įsigijimo išlaidų straipsnį. Tokiu pagerinimu laikomas žemės kiekio, kokybės arba derlingumo padidinimas arba kelio jos pablogėjimui užkirtimas. Tai galėtų būti iš jūros numelioruota žemė pastatant užtvankas, pylimus nuo jūros potvynių arba dambas; iškirsti miškai, kad žemė būtų panaudota gamyboje pirmą kartą; nusausintos pelkės; molai, pylimai arba kitos užkardos, pastatytos nuo potvynių.

Nereikšmingų (trumpalaikio naudingumo) žemės gerinimo darbų išlaidos priskiriamos prie straipsnių 2.2.1.1.15. „Materialiojo turto paprastojo remonto išlaidos“ arba 2.2.1.1.12. „Gyvenamųjų vietovių viešojo ūkio išlaidos“.

Prie pastatų ir statinių įsigijimo išlaidų priskiriamos gyvenamųjų namų įsigijimo išlaidos (3.1.1.2.1.1), negyvenamųjų pastatų įsigijimo išlaidos (3.1.1.2.1.2), infrastruktūros ir kitų statinių įsigijimo išlaidos (3.1.1.2.1.3). Prie pastatų ir statinių priskiriami ir statiniai bei pastatai, įtraukti į Kultūros vertybių registrą, ir kiti kultūrinę vertę ar visuomeninę reikšmę turintys statiniai.

Gyvenamųjų namų įsigijimo išlaidos (3.1.1.2.1.1) – pastatų, kurie dažniausiai arba visada naudojami kaip gyvenamoji vieta, įskaitant garažus ir kitus susijusius statinius, kurie naudojami kaip pagrindinė gyvenamoji vieta, įsigijimo išlaidos. Šiam straipsniui taip pat priskiriami gyvenamosios paskirties (skirti įvairių socialinių grupių asmenims) pastatų (namų) – bendrabučių, vaikų namų, prieglaudų, globos namų, šeimos namų, vienuolynų ir pan., gyvenamųjų namų, įsigytų kariniam personalui, nes jie naudojami taip pat kaip ir civilių gyventojų įsigyti gyvenamieji namai, įsigijimo išlaidos.

Negyvenamųjų pastatų įsigijimo išlaidos (3.1.1.2.1.2) – visų pastatų, išskyrus gyvenamuosius namus, įsigijimo išlaidos. Į šį straipsnį gali būti įtraukiami šių paskirčių pastatų įsigijimo išlaidos: administracinės, viešbučių, prekybos, paslaugų, maitinimo, transporto, garažų, gamybos ir pramonės, sandėliavimo, kultūros, mokslo, gydymo, poilsio, sporto, religinės, specialiosios paskirties, pagalbinio ūkio ir kitos paskirties.

Į infrastruktūros ir kitų statinių įsigijimo išlaidų (3.1.1.2.1.3) straipsnį įtraukiamos visų statinių, išskyrus gyvenamuosius ir negyvenamuosius pastatus, įsigijimo išlaidos. Tai:

- greitkelių, gatvių, kelių, tiltų, estakadų, tunelių ir kitų kelio statinių, geležinkelių;
- uostų, dambų;
- kanalizacijos ar nutekamųjų vamzdžių ir kitų vandentiekio įrenginių;
- melioracijos statinių;
- šachtų, tunelių ir kitų statinių, susijusių su iškasenų gavyba;
- ryšių linijų, elektros linijų, naftotiekų; statinių, susijusių su sportu ir poilsiu (aikštynai, stadionai).

Mašinų ir įrenginių įsigijimo išlaidos (3.1.1.3) skirstomos į transporto priemonių įsigijimo išlaidas (3.1.1.3.1.1), kitų mašinų ir įrenginių įsigijimo išlaidas (3.1.1.3.1.2), ginklų ir karinės įrangos įsigijimo išlaidas (3.1.1.3.1.3). Gamybos mašinos ir įrenginiai, kurie yra pastato arba kitokio statinio sudėtinė dalis, įtraukiami į pastato arba statinio, o ne į mašinų ir įrenginių vertę.

Transporto priemonių įsigijimo išlaidos (3.1.1.3.1.1) – lengvųjų ir krovininių automobilių, autobusų ir kitų motorinių transporto priemonių, kurių privaloma teisinė registracija, skirtų žmonėms ir kroviniams pervežti; įskaitant priekabų ir puspriekabių, laivų, geležinkelių lokomotyvų ir riedmenų, lėktuvų, motociklų ir kitų, įsigijimo išlaidos.

Į kitų mašinų ir įrenginių įsigijimo išlaidų (3.1.1.3.1.2) straipsnį įtraukiamos visų mašinų ir įrenginių, išskyrus transporto priemones, – bendros ir specialios paskirties mašinų; biuro, apskaitos įrangos, kompiuterinės technikos (fizinės informacinių ir ryšių technologijų infrastruktūros (duomenų centrų, elektroninių ryšių tinklų įrangos, kompiuterinių darbo vietų įrangos ir kitos informacinių technologijų technikos)); elektros mašinų; radijo, televizijos ir ryšių įrenginių; medicinos prietaisų; tikslių

(precizinių) ir optinių instrumentų; baldų; sieninių ir rankinių laikrodžių; muzikos instrumentų; sporto prekių įsigijimo išlaidos.

Ginklų ir karinės įrangos įsigijimo išlaidos (3.1.1.3.1.3). Karinės įrangos – transporto priemonių ir kitos įrangos, kurias galima naudoti tik kariniais tikslais, pvz., karo laivai, povandeniniai laivai, karo orlaiviai, tankai, raketų transportavimo ir leidimo įrenginiai ir kiti, įsigijimo išlaidos. Taip pat į šį straipsnį įtraukiamos didelę naikinamąją galią turinčių balistinių raketų, galinčių turėti ilgalaikį atgrasomąjį poveikį puolančioms pajėgoms įsigijimo išlaidos.

Transporto priemonių, įrangos ir objektų, kuriuos galima panaudoti ir civiliniais, ir kariniais tikslais, pvz., karinių aerodromų, dokų, karo specialiųjų mokyklų, ligoninių ir buveinių, įsigijimas laikomas ilgalaikio turto įsigijimu ir jo išlaidos rodomos atitinkamuose straipsniuose.

Šaudmenų, raketų, bombų ir kitų vienkartinį objektų, panaudojamų ginkluose ar ginklų sistemose, įsigijimas priskiriamas karinėms atsargoms (3.1.3.2.1.5. straipsnis „Karinės atsargos“).

Kultūros ir kitų vertybių įsigijimo išlaidos (3.1.1.4) – į Kultūros vertybių registrą įrašytų kilnojamųjų vertybių, nacionalinio publikuotų dokumentų archyvinio fondo, kurį siekiama išsaugoti kaip kultūros paveldą, bibliotekos fondo, apimančio senus, retus ir ypač vertingus spaudinius ir rankraščius, kitus senus vertingus dokumentus, muziejų fondo vertybių, išskyrus biologinį turtą, gamybai ir vartojimui nenaudojamų vertingų dirbinių ir jų kolekcijų, kurie normaliomis jų laikymo sąlygomis ilgai negenda ir kurių vertė, tikimasi, didės, įsigijimo išlaidos.

Kultūros ir kitų vertybių įsigijimo išlaidos (3.1.1.4) skirstomos į muziejinių vertybių įsigijimo išlaidas (3.1.1.4.1.1), antikvarinių ir kitų meno kūrinių įsigijimo išlaidas (3.1.1.4.1.2) ir kitų vertybių įsigijimo išlaidas (3.1.1.4.1.3).

Prie kitų vertybių įsigijimo išlaidų priskiriami gamybai ir vartojimui nenaudojamų vertingų dirbinių ir jų kolekcijų, išskyrus kultūros vertybes, kurie normaliomis jų laikymo sąlygomis ilgai negenda ir kurių vertė, tikimasi, didės, pvz., vertingų kolekcijų ir juvelyrinių dirbinių, pagamintų iš brangakmenių ir tauriųjų metalų, įsigijimo išlaidos.

Kito ilgalaikio materialiojo turto įsigijimo išlaidų (3.1.1.5) straipsniui priskiriama įvairaus kito ilgalaikio materialiojo turto įsigijimo išlaidos, kai turtas nepriskirtas prie kitų ilgalaikio materialiojo turto grupių (pvz., bibliotekų fondai, scenos meno priemonės ir pan., jeigu jie nepriskirti prie kilnojamųjų kultūros vertybių).

Ilgalaikiam materialiajam turtui apskaitomos ilgalaikio materialiojo turto nusidėvėjimo sąnaudos (8703002 sąskaita, o bibliotekų fondams, juos nurašant- nurašytų sumų sąnaudos 8709002 sąskaita).

3.1.2. Nematerialiojo turto kūrimo ir įsigijimo išlaidos. Nematerialiojo turto įsigijimo išlaidas sudaro kompiuterinės programinės įrangos, kompiuterinės programinės įrangos licencijų (3.1.2.1.1.2); patentų (3.1.2.1.1.3); autorinių teisių į literatūros ir meno kūrinių originalus (3.1.2.1.1.4) ir kito nematerialaus turto (3.1.2.1.1.5) įsigijimo išlaidos. Vienas iš nematerialiojo turto pripažinimo kriterijų – subjektas turi teisę tuo turtu disponuoti (įskaitant teisę apriboti juo naudotis kitiems) ir jį kontroliuoti. Subjektas kontroliuoja turtą, jei turi teisę gauti iš jo ekonominės naudos būsimaisiais laikotarpiais. Galimybė kontroliuoti turtą gali priklausyti nuo juridinių teisių į tą turtą atsiradimo arba nuo jų pasikeitimo.

Kito nematerialiojo turto įsigijimo straipsniui (3.1.2.1.1.5) priskiriama žemėlapių originalų, geodezinių tinklų planų, teritorijų planavimo detaliųjų ir specialiųjų dokumentų ir pan. ir kito 3.1.2.1.1.2–3.1.2.1.1.4 straipsniuose nepaminėto nematerialaus turto įsigijimo išlaidos.

Nematerialiojo turto amortizacijos sąnaudos apskaitomos (8703001 sąskaitoje).
